

Uvod

Saobraćaj vrši negativan uticaj na prirodnu sredinu kao i na kvalitet čovekove životne sredine. To se naročito ogleda kroz: zagađivanje vazduha, tla i vode, povećanje buke, pretvaranje prirodne u tehničku sredinu (razni oblici degradacije okoline), povećanje nečistoće i drugo. Sve ovo doprinosi narušavanju ekološkog bilansa čime je otežano održavanje dinamičke ravnoteže složenog sistema. Zagađivanje vazduha emitovanjem štetnih materija od motornih vozila (ugljen-monoksid, azotni oksid, ugljovodonik i dr.), čađ i prašina od sagorevanja i trenja pneumatika i povećana buka pogoršavaju uslove života i negativno utiču na zdravlje života ljudi.

Zagađivanje okoline od saobraćaja nije lokalno vezano kao zagađivanje od industrije jer su motorna vozila mobilna (izvor energije se kreće), pa postoji izražen interes za veću saradnju i na međunarodnom planu. Proizvođači vozila su već intervenisali i određenim konstruktivnim i drugim rešenjima doprineli da se nepovoljan uticaj smanji (bezolovni benzin itd.).

Pod pojmom vrednovanje u upravljanju razvojem i eksploatacijom putne mreže podrazumeva se procedura ocenjivanja i odlučivanja u sistemu osmišljavanja optimalnog razvoja i korišćenja putne mreže, uključujući i postupke definisanja pokazatelja i kriterijuma relevantnih za ocenjivanje i odlučivanje.

Proces planiranja saobraćajnica i proces analize uticaja na životnu sredinu moraju da budu dva komplementarna procesa usaglašena na svim nivoima sa jasnom hijerarhijskom strukturom i utvrđenim redosledom međusobne razmene podataka. Na osnovu iznetih činjenica nedvosmisleno je da mora postojati jedinstvena metodološka osnova sa jasno definisanim koracima za analizu problematike životne sredine.

Saobraćaj je star koliko i ljudsko društvo. U sklopu funkcionisanja saobraćaja, pored nesumnjivih koristi za prosperitet društva u celini, javljaju se i specifični problemi koji su karakteristični za ovu oblast ljudske delatnosti. Sve ove probleme karakteriše nastanak različitih negativnih pojava, koje, svaka na svoj način, opterećuju celokupno stanovništvo, a među njima najveći stepen imaju saobraćajne nezgode. Masovnost, dinamika i struktura ovog društvenog problema su vrlo ozbiljni.

Istorijski razvoj saobraćaja

Efikasna distribucija robe i promet putnika je oduvek bio važan faktor za održavanje ekonomske kohezije, još od doba starih carstva do modernih država danas u svetu. Sa tehnološkim i ekonomskim razvojem, sredstva za postizanje tog cilja su značajno evoluirala. Tako je i razvoj saobraćaja u tesnoj vezi sa prostornim razvojem ekonomskog sistema. Čitav istorijski period razvoja saobraćaja moguće je pratiti od preindustrijskog do savremenih saobraćajnih mreža na početku XXI veka, a kroz pet velikih faza, gde se svaka odlikuje specifičnim inovacijama u transportnom sektoru.

Pre pojave parne mašine i inovacija u industrijskoj revoluciji krajem XVIII veka, nisu postojale nikakve forme motorizovanog saobraćaja. Transportna sredstva su se mahom vezivala za životinjsku tegleću snagu u kopnenom saobraćaju ili za snagu i pravac duvanja stalnih vetrova u pomorskom saobraćaju. Bilo je ograničenja u količinama robe koja se prevozila, kao i u brzini transporta ljudi i roba. Vodeni saobraćaj je bio najviše razvijen i najefikasniji, tako da su gradovi na obalama mora ili velikih reka trgovali sa udaljenim regionima i na taj način zadobijali veću ekonomsku, političku i kulturnu moć i veći uticaj nad okolnom teritorijom. Zato nije ni iznenađujuće što su se prve civilizacije razvile upravo u dolinama velikih reka, kako zbog dobrih uslova za bavljenje poljoprivredom, tako i zbog trgovine (npr: doline Tigra i Eufrata, Nila, Inda, Ganga, Hoang Hoa). Kako je efikasnost transportnog sistema u ovom periodu bila izuzetno niska, tako je trgovina uglavnom imala lokalni karakter. Iz perspektive regionalnih ekonomija, u takvom okruženju uticaj grada na okolni prostor kroz trgovačke veze bio je najviše do 50 km u prečniku.

Međunarodna trgovina je i tada postojala, ali su proizvodi kojima se trgovali spadali u kategoriju luksuzne robe (bili su izrazito skupi i dostupni malom broju bogatih), jer je bilo reč o začinima, svili, vinu, parfemima – robi koja je do Evrope dovožena čuvenim Putem svile .

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com